

Badevandsprofil Birke Sø

Ansvarlig badevandsmyndighed

VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune

Prinsens alle 5

8800 Viborg

Tlf.: 87 87 87 87

E-mail: naturogvand@viborg.dk

Web: <http://kommune.viborg.dk>

Medlemsstat	Danmark
Kommune	Viborg Kommune nr. 791
DKBW nr.	229
Stations nr.	01C
Stations Navn	Birke Sø
DKBW navn	Birke Sø
Hydrologisk reference	S
UtmX	511596
UtmY	6262961
Referencen Net	EUREF89
UTMzone	32

FYSISKE FORHOLD

Strandbeskrivelse

Søbredden er ca. 3-5 meter bred og består af sand og græs. Strandområdet er ca. 60 meter. Stranden er afgrænset af træer og buske, der gror helt ned til søbredden. Der er et stort opholdsareal med græs.

Badevandsbeskrivelse

Vandet er klart og bunden er sandet og blød. Der bliver forholdsvis hurtigt dybt, men indenfor en udlagt badebro findes et lavvandet badeområde.

Faciliteter

- ◆ P-plads
- ◆ Toilet
- ◆ Borde/bænke
- ◆ Skraldespande
- ◆ Badebro
- ◆ Grillplads/bålsted

STRANDKLASSIFIKATION

I løbet af badevandssæsonen udtager Viborg Kommune rutinemæssigt kontrolprøver af badevandet, der analyseres for to såkaldte indikatorbakterier; E.coli og enterokokker. Bakterierne findes i tarmkanalen hos dyr og mennesker. Derfor er de et godt tegn på, at der er sket fækal forurening af vandet – og dermed er der risiko for, at der er andre skadelige bakterier og virus i vandet.

Indholdet af de to fækale bakterier vurderes statistisk og klassificeres inden for fire klassifikationer, udmærket kvalitet, god kvalitet, tilfredsstillende kvalitet og ringe kvalitet. Klassifikationen Udmærket gives til badevande af bedst mulig kvalitet, hvor koncentrationen af fækale bakterier i badevandet er meget lav, mens klassifikationen Ringe gives til badevande, hvor koncentrationen af fækale bakterier i perioder er så høj, at der kan være en sundhedsmæssig risiko ved at bade i vandet.

Badevandet i Birke Sø er for 2019 klassificeret som: **Udmærket** (opgjort på basis af data fra 2016-2019).

Badevandskvaliteten er udmærket

Udmærket
God
Tilfredsstillende
Ringe

GEOGRAFISKE FORHOLD

Birke Sø ligger ved Dalgas plantage og Gammelstrup Hede i et kuperet terræn. Søen er ca. 250 m lang og 100 m bred. Der er tilkørsel til Birke Sø fra Hovedvej nr. 26, der går mellem Skive og Viborg.

Stranden er afgrænset af træer og buske, der gror helt ned til søbredden. Der er et stort opholdsareal med græs, borde og bænke.

Naturbeskyttelse

Området på den sydlige og østlige side af søen er § 3 beskyttet hede.

Hele området er desuden udpeget som NATURA-2000 områder: EF-habitatområde Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal.

Opland og Spildevandsforhold

Birke Sø er omgivet af hede og skov på den vestlige, nordlige og østlige side. Mod syd er der landbrugsarealer.

Der ligger få enkeltvise ejendomme i det nære opland til søen.

Den nærmeste by er Stoholm der ligger ca. 3 km mod syd. Her ligger Stoholm renseanlæg med udløb til Jordbro Å. Kloakken i Stoholm by består både af fælles- og separatkloak.

HYDROLOGISKE FORHOLD OG SØENS ØKOLOGISKE TILSTAND

Birke Sø er en ca. 2 ha stor ferskvandssø. Birkesø er fra naturens side en ren og næringsfattig sø. I statens vandområdeplaner 2015-2021 er søens målsætning "God økologisk og kemisk tilstand" - det vil sige en tilstand som giver gode levevilkår for områdets dyre- og planteliv.

Statens undersøger regelmæssigt søens tilstand ved at udtage vandprøver og undersøge fiskebestanden og vandplanternes udbredelse. Målopfyldelse vurderes ud fra en række såkaldte kvalitetselementer, herunder bl.a. indholdet af klorofyl i vandet.

Ifølge vandområdeplanerne er målsætningen for søen ikke opfyldt. Søens samlet økologisk tilstand er "Ringe økologisk tilstand".

For yderligere information henvises til [Miljøstyrelsens hjemmeside om vandområdeplanerne](#).

Tilløb/udledninger:

Der er ikke tilløb eller afløb fra Birke Sø.

Jordbro Å løber 400 m vest for søen. Der er ikke forbindelse til søen.

Strømforhold

Søen har ikke noget ind eller udløb så strømforhold afhænger af vindretningen. Generelt er der ingen strøm da søen ligger delvist i læ for vinden.

Vanddybde/bundforhold

Vandet er klart og bunden er sandet og blød. Der bliver forholdsvis hurtigt dybt, men inden for en udlagt badebro findes et lavvandet badeområde.

Temperaturforhold

Vandtemperaturen i badevandsområderne ligger i sommerperioden på 15-23 grader.
Badevandskvalitet

BADEVANDSKVALITET

Punktkilder til forurening	Vurderes kilden at kunne være årsag til forurening	Vurdering af risikoen for forurening fra kilden
Overløbshændelser fra fælleskloakerede områder	Der er fælleskloakerede områder i oplandet men der er ikke tilløb til søen så derfor vurderes det at, de fælles kloakerede områder ikke kan være kilde til forurening af søen.	
Udløb fra renseanlæg pga. driftssvigt eller nødoverløb	Der er renseanlæg i oplandet men der er ikke tilløb til søen så derfor vurderes det at, renseanlægget ikke kan være kilde til forurening af søen.	
Udledning fra ikke-kloakerede områder	Nej, der er ingen ikke-kloakerede område i det nære opland.	
Udledning fra regnvandssystemer	Nej, der sker ikke udledning fra regnvandssystemer i nærheden af badestedet.	

Gylleudslip	Nej, der ligger ikke gylletanke og større husdyrbrug tæt på badestedet.	
Diffuse kilder til forurening	Vurderes kilden at kunne være årsag til forurening	Vurdering af risikoen for forurening fra kilden
Udvaskning af næringsstoffer og pesticider fra oplandet	Ja, fordi der er landbrugsarealer i det nære opland.	Der vurderes at der vil ske udvaskning af både næringsstoffer og pesticider fra oplandet men ikke i et omfang der direkte giver problemer for badevandskvaliteten. Næringsstofferne kan påvirke algevæksten.
Andre kilder til forurening	Vurderes kilden at kunne være årsag til forurening	Vurdering af risikoen for forurening fra kilden
Algeopblomstring	<p>Ja, fordi algeopblomstringer forekommer regelmæssigt i alle næringsrige danske søer når der er rigelige mængder lys, næringsstoffer og varme til stede.</p> <p>Algeopblomstringer i danske søer er et fænomen, der oftest opstår efter længere tids varmt, vindstille og solrigt vejr. Disse, for alger, optimale betingelser for vækst, kan forekomme fra april til oktober måned.</p>	Det vurderes at der er risiko for at badestedet kan opleve problemer med alger.
Blågrønalger	<p>Ja, efter en længere periode med varmt og solrigt vejr – typisk i sensommeren kan blågrønalger give problemer med badevandskvaliteten. Blågrønalgerne har en fordel overfor andre algegrupper idet de er i stand til at optage frit kvælstof.</p> <p>I søer, hvor der er rigeligt tilgængeligt fosfor eller søer hvor kvælstof er den</p>	<p>Det vurderes at der er en lille risiko for at badestedet kan opleve problemer med blågrønalger i sensommeren. Der er dog ikke observeret blågrønalger her de sidste 4 år.</p> <p>Ved masseforekomster af blågrønalger kan koncentrationen af giftstoffer (cyanotoksiner) i vandet blive så høj, at det kan give ildebefindende hos badegæster og</p>

	begrænsende faktor for algevæksten vil blågrønalger hurtigt blive den dominerende art.	medføre død hos større dyr såsom hunde.
--	--	---

FORVALTNINGSMÆSSIGE FORANSTALTNINGER TIL AT FOREBYGGE FORURENING

Kommunens spildevandsplan forebygger mod fremtidige fækkale forureninger og det vil også forbedre badevandskvaliteten i kommunen.

Badevandskvaliteten vil blive analyseret løbende i badesæsonen. Hvis der skulle opstå forureninger ved kommunens strande vil der blive opsat skilte om badeforbud på de berørte strande.

Kommunen vil i badesæsonen følge med i udviklingen af alger og blågrønalger. Ved kraftige opblomstringer nær kommunens strande vil der blive opsat skilte om badeforbud på de berørte strande.

Gode Algeråd:

- ◆ Hvis vandet er varmt og vejret er godt, kan der være alger i juli og august.
- ◆ Hold øje med skilte, der fraråder badning.
- ◆ Gå ud i vandet til knæene og kig på dine fødder. Hvis du ikke kan se dem, kan vandet være så fyldt med alger, at du ikke bør bade.
- ◆ Bad ikke ved kraftigt skum i vandet, det kan være algeopblomstringer.
- ◆ Hold børn og dyr væk fra skumdannelser på stranden. Det kan være døde alger.

Glasskår og affald kan lejlighedsvis forekomme ved stranden. Hvis Viborg Kommune modtager oplysninger om forurening, der kan skade badendes sundhed, vil Viborg Kommune varsle om dette på hjemmesiden og ved at sætte skilte ved stranden.

VARSLINGSSYSTEM VED FORURENING

Ved forurening af badevandet der udløser et badeforbud vil der være:

- ◆ Skiltning om midlertidig badeforbud på badestrand, parkeringsplads og adgangsveje.
- ◆ Information på hjemmesiden.

REVISION

Badevandsprofilen er udarbejdet i 2015.

Denne Badevandsprofil skal opdateres hvis badevandsanalyserne viser at klassifikationen skal ændres til noget dårligere.

Badevandets klassifikation revideres hvert år.

